

RĪGĀ

2020. gada 10. februārī
Nr. 1-23/25_e

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai
Paziņošanai e-adresē

Informācija:
Finanšu ministrijai

*Par DAC6 direktīvas piemērojamību finanšu iestādēm saistībā
ar likumprojektu Nr.380/Lp13 trešajam lasījumam*

Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija 2020.gada 5.februāra sēdē, apspriežot likumprojektu Nr.380/Lp13 "Grozījumu likumā "Par nodokļiem un nodevām"" (turpmāk – likumprojekts), nolēma atlikt likumprojektu līdz Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) un Finanšu ministrija (turpmāk – Ministrija) panāk vienotu izpratni par pienākumiem, kas no DAC6 direktīvas izriet finanšu iestādēm.

Atsaucoties deputātu lēmumam, Asociācija un Ministrija savstarpējās sarunās ir vienojusies par iespējamo risinājumu. Šis risinājums neskar likumprojekta tekstu, bet gan likumprojektā paredzētos Ministru kabineta noteikumus.

Esam vienisprātis, ka nepieciešams papildināt Ministru kabineta noteikumu projekta "Automātiskās informācijas apmaiņas par ziņojamām pārrobežu shēmām noteikumi" Anotāciju ar termina "starpnieks" plašāku skaidrojumu, ņemot vērā to, ka finanšu iestādes nodrošina infrastruktūru naudas plūsmām miljoniem klientu un maksājumu, un tādēļ slogam, ko radītu DAC6, jābūt precīzam un skaidram.

Sagatavotais skaidrojums galvenokārt izriet no Apvienotās karalistes nodokļu administrācijas pieredzes un skaidrojošajiem materiāliem, kā arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas paraugnormām.

Asociācijas piedāvātā redakcija Anotācijai daļai "Subjekti, uz kuriem attiecas regulējums" pievienota turpmāk tekstā. Uzskatāmībai termina "starpnieks" skaidrojumos esam ietvēruši ar finanšu nozares ikdienas pakalpojumu sniegšanu saistītus piemērus.

Lūdzam Ministriju papildināt Anotāciju ar turpmāk pievienoto tekstu ar vai bez piemēru iekļaušanas atbilstoši Anotāciju izstrādes labākai praksei (ar vai bez piemēru iekļaušanas).

"Subjekti, uz kuriem attiecas regulējums

Noteikumu projekts attiecas uz starpniekiem (parasti personas, kuras sniedz nodokļu maksātājiem konsultācijas saistībā ar pārrobežu shēmu ieviešanu) un nodokļu maksātājiem, uz kuriem attiecas attiecīgā pārrobežu shēma, un VID.

Nemot vērā DAC6 ietvērto termina "starpnieks" skaidrojumu, noteikumu projekts attiecas uz divu veidu starpniekiem:

- 1) starpniekiem – veicinātājiem (jeb galvenajiem starpniekiem) (proti, uz tādām personām, kuras plāno, tirgo, organizē vai dara pieejamu ziņojamo pārrobežu shēmu īstenošanai vai vada tās īstenošanu) (noteikumu projekta 2.5.1.1. apakšpunkts);
- 2) starpniekiem – pakalpojumiem sniedzējiem (jeb palīgstarpniekiem) (proti, uz tādām personām, kuras, ņemot vērā attiecīgos faktus un apstākļus un pamatojoties uz pieejamo informāciju un attiecīgajām speciālajām zināšanām un izpratni, kas vajadzīga, lai sniegtu šādus pakalpojumus, zina vai var pamatoti uzskatīt, ka zina, ka tā ir tieši vai ar citu personu palīdzību sniegusi palīdzību, atbalstu vai konsultācijas attiecībā uz to, lai plānotu, tirgotu, organizētu, darītu pieejamu ziņojamo pārrobežu shēmu īstenošanu vai vadītu tās īstenošanu) (noteikumu projekta 2.5.1.2. apakšpunkts).

Saistībā ar noteikumu projekta 2.5.1.2. apakšpunktā minētajiem starpniekiem – pakalpojumu sniedzējiem (jeb palīgstarpniekiem) jāņem vērā tas, ka par personu, kura, piemēram, sniedza noteiktus pakalpojumus, kuri izmantoti, lai plānotu, popularizētu, organizētu, darītu pieejamas ziņojamas pārrobežu shēmas īstenošanai vai vadītu to īstenošanu, var apgalvot, ka tā nav uzskatāma par starpnieku, jo šī persona nezināja vai nevarēja zināt, ka tā bijusi iesaistīta ziņojamā pārrobežu shēmā (un līdz ar to tai nav pienākuma ziņot par ziņojamu pārrobežu shēmu). Šāda iespēja ir paredzēta, jo persona, kura sniedz attiecīgos pakalpojumus, varētu būt iesaistīta tikai noteiktā plašākas pārrobežu shēmas posmā (daļā) (piemēram, gadījumā, ja kredītiestāde, veicot klientu klātienes vai neklātienes apkalpošanu, tostarp izmantojot automatizētos procesus, nodrošina finansējumu, sniedz maksājumu pakalpojumus vai nodrošina citu norēķinu operāciju veikšanu). Šai personai līdz ar to var nebūt zināms par plašākas pārrobežu shēmas pastāvēšanu (īpaši par to, vai šai shēmai piemīt kāda no noteikumu 3. nodaļā izklāstītajām pazīmēm). Šādā gadījumā attiecīgajai personai (piemēram, kredītiestādei, kura sniedz minētos pakalpojumus) nebūtu jāsniedz attiecīgais ziņojums, ja tā nezināja un arī nevarēja zināt, ka tā bija iesaistīta ziņojamā pārrobežu shēmā.

Līdzīgu pieeju palīgstarpnieka izpratnei izmanto arī Lielbritānijas nodokļu administrācija (HM Revenue and Customs vai HMRC) un, izstrādājot noteikumu projektu, kā laba prakse tika izmantoti šādi HMRC dokumenti:

- 1) *International Tax Enforcement: disclosable arrangements. Consultation document;*¹
- 2) *International Tax Enforcement: disclosable arrangements. Summary of Responses;*²
- 3) *Guidance Disclosure of tax avoidance schemes (DOTAS).*³

Ņemot vērā, ka starpniekam tiek noteikts pienākumu iesniegt VID tikai to informāciju, kas tam ir zināma, ir tā rīcībā vai kontrolē, noteikumu projekts neuzliek pienākumu attiecīgo pakalpojumu sniedzējiem (piemēram, finanšu pakalpojumu sniedzējiem) veikt kādu papildu izpēti, lai noskaidrotu to, vai konkrētajā gadījumā pastāv ziņojama pārrobežu shēma. Attiecīgajam pakalpojumu sniedzējam, izvērtējot, vai pastāv ziņojama pārrobežu shēma, ir jābalstās uz informāciju, kura tam kļuva zināma, nonāca tā rīcībā vai kontrolē, veicot tikai tādu izpēti, kuru tas parasti veic savas komercdarbības ietvaros attiecībā uz noteikta veida darījumu (operāciju) vai klientu atbilstoši jau pastāvošajām normatīvo aktu prasībām (piemēram, atbilstoši normatīvo aktu prasībām noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā, sankciju riska pārvaldīšanas jomā, vai izpildot prasības, kas saistītas ar automatisko informācijas apmaiņu par finanšu kontiem).

Papildu minētajam, D kategorijas pazīmju gadījumā, ņemot vērā, ka informācijas apmaiņa par ziņojamām pārrobežu shēmām, kas saistītas ar automatisko informācijas apmaiņu un patiesajiem labuma guvējiem, notiks arī, balstoties uz Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk - OECD) 2018.gada 8.martā apstiprināto standartu "Paraugnormas ziņošanai par shēmām, kuras izmanto automatiskās informācijas apmaiņas apiešanai un patieso labuma guvēju slēpšanai" (turpmāk

¹https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/818842/International_Tax_Enforcement_-_disclosable_arrangements_consultation_.pdf;

²https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/856842/International_Tax_Enforcement_disclosable_arrangements_summary_of_responses.pdf;

³https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/701190/DOTAS-March.pdf;

– MDR)⁴ un tā komentāriem, interpretējot noteikumu projekta normas, kā tiesību palīgavots ir izmantojams arī OECD MDR un tā komentāri. Par informācijas apmaiņu, pamatojoties uz OECD MDR, detalizētāk apskatīts anotācijas V nodaļā.”

Pateicamies par sadarbību un izpratni!

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanita Bajāre

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

E. Pastars, edgars.pastars@financelatvia.eu

⁴ OECD Model Mandatory Disclosure Rules for CRS Avoidance Arrangements and Opaque Offshore Structures (pieejams: <https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/model-mandatory-disclosure-rules-for-crs-avoidance-arrangements-and-opaque-offshore-structures.htm>).